

Tanúgondozás körében gyakran ismétlődő kérdések Büntető ügyszakban

Tanúként idézett a bíróság, köteles vagyok megjelenni?

Igen, akit a bíróság tárgyalásra tanúként megidéz, köteles a tárgyaláson megjelenni valamint, ha a törvény kivételt nem tesz köteles vallomást tenni. Az igazolatlan távolmaradás kötvekezményit az idéző végzés tartalmazza. Amennyiben a bíróság szükségesnek tartja, hogy tanúként kihallgassa, az idézőben meghatározott helyen és időben meg kell jelennie

Mit vigyek magammal a tárgyalásra?

Mindenképpen hozza magával a személyazonosító igazolványát, lakcímkártyáját. Célszerű magával hoznia az idézést is, valamint, ha rendelkezésére állnak ügyvel kapcsolatos iratok, azokat is hozza el.

Nem tudom mivel kapcsolatban idéztek, kaphatok-e tájékoztatást a tanúgondozótól?

Nem, a tanúgondozó az ügy irataiba nem tekinthet bele, folyamatban levő ügyről tájékoztatást nem adhat, kizárólag a tanú jogaival és kötelezettségeivel kapcsolatban tud segítséget nyújtani.

Nem tudok megjelenni a tárgyaláson, mit kell tennem?

Amennyiben a tárgyaláson a bíróság által meghatározott időben megjelenni nem tud, ezt a tényt haladéktalanul be kell jelentenie a bíróság számára, ez lehetséges a tanúgondozón keresztül telefonon, vagy személyesen ügyfélfogadási időben, illetve írásban az adott bíróságnak címezve ügyszámra hivatkozva. A bejelentés önmagában nem elegendő, a tanúnak a tárgyalásról való távolmaradását alapos okkal igazolnia kell, melyet írásban ügyszámra való hivatkozással be kell benyújtania.

Hogyan tudom a távolmaradásomat igazolni?

Betegség esetén orvosi igazolással. Munkavégzés miatti külföldön tartózkodás esetén, munkaszerződéssel, munkáltatói igazolással, nyaralás esetén repülőjegy vagy szállás visszaigazolás másolatával. Hivatalos ügyben való távollét esetén a munkáltató igazolásával, tanfolyamon, konferencián részvétel esetén meghívó vagy tematika csatolásával stb.

A bíróság által megjelölt időpontban más bíróság is, vagy más ügyben is idéztek mit kell tennem?

Az idézések tényét minden esetben az idézés másolatával be kell jelenteni a bíróság számára, a tanú azon bíróság előtt köteles megjelenni amely Őt hamarabb idézte.

A bíróság tanúként idézett, de az idézöt későn vettem át, mit csináljak?

Az idéző átvételét követően ezt haladéktalanul jelezze a bíróság számára személyesen, telefonon vagy írásban.

Az átvétel időpontját a bíróság a térítvény alapján tudja megállapítani, azonban mindenképpen szükséges a bíróság értesítése, ha az idéző végzést későn, a tárgyalás időpontja után, vagy közvetlenül előtte vette át, ami miatt az idő rövidegére tekintettel megjelenni a tárgyaláson nem tud. Ilyenkor számítani kell rá, hogy a következő tárgyalási napra ismét megidézi a bíróság.

A munkáltatóm nem akar elengedni a tárgyalásra, mit tehetek?

A tanú a bíróság előtt köteles megjelenni a Munka Törvénykönyvről szóló törvény szerint a munkavállaló mentesül a rendelkezésre állási és munkavégzési kötelezettsége alól bíróság vagy hatóság felhívására, vagy az eljárásban való személyes részvételhez szükséges időtartamra, a bíróság kérelemre igazolást ad a tárgyalás időpontjában a bíróságon való megjelenésről.

Milyen jogaim vannak tanúként?

Tanúként joga van a vallomását összefüggően előadni, anyanyelvét, nemzetiségi anyanyelvét használni. A hallássérült, illetve a siketvak személy jogosult jelnyelvet használni. Meghatározott esetekben joga van a tanúvallomást megtagadni. Joga van a megjelenésével felmerült költségek bíróság általi megtérítéséhez.

Milyen kötelezettségeim vannak tanúként?

Akit a bíróság tanúként megidéz köteles megjelenni és – bizonyos kivételektől eltekintve – köteles vallomást tenni, köteles az eljárásban közreműködni, csak az igazat szabad mondania, lényeges körülményt nem szabad elhallgatnia, mert a hamis tanúzást a törvény bünteti.

Mely esetekben tagadhatom meg a vallomástételt büntető ügyben?

Akit a bíróság tanúként megidéz mindenképpen köteles megjelenni, az ügyben eljáró bíró a tanút kihallgatása előtt tájékoztatja, hogy milyen esetekben van helye az adott ügyben a vallomás megtagadásának.

Kérhetem, hogy a lakóhelyem szerinti illetékes bíróságon tehessek tanúvallomást?

Ha a bizonyítás tárgyaláson nem végezhető el vagy rendkívüli nehézségbe ütközik, a bíróság - szükség esetén - azonos hatáskörű más bíróságot keres meg. A megkeresett bíróság eljárásáról felvett jegyzőkönyvet a tárgyaláson fel kell olvasni.

Amennyiben a tanú írásban ügyszámra történő hivatkozással kéri a bíróságtól, hogy a lakóhelye szerint illetékes bíróságon hallgassák ki és ezt megfelelő, igazolt indokkal alátámasztja, az eljárást lefolytató bíróság mérlegelési jogkörében eljárva dönt a kérelemről.

Tehetek írásban vallomást?

A bíróság kérelemre engedélyezheti, hogy a tanú a szóbeli kihallgatását követően vagy szóbeli kihallgatása helyett írásban tegyen vallomást, ez azonban nem zárja ki, hogy utóbb a tanút, ha ez szükséges, a kihallgatása céljából a bíróság tárgyalásra idézze. Ha a tanú írásban tesz vallomást, az írásbeli vallomásból ki kell tűnnie, hogy a vallomását a vallomástétel akadályainak és a tanúzási figyelmeztetés ismeretében tette meg.

Meghatalmazhatok ügyvédet tanúként?

Igen meghatalmazhat ügyvédet aki felvilágosítást adhat a jogairól, de más tevékenységet nem végezhet, vallomását nem befolyásolhatja, de az ügyvéd költségei az őt meghatalmazó tanút terhelik.

A rendőrségen már kihallgattak, el kell mennem a bíróságra is?

Igen, akit a bíróság tárgyalásra tanúként megidéz, köteles a tárgyaláson megjelenni függetlenül attól, hogy a rendőrség már kihallgatta.

Milyen költségek megtérítésére tarthatok igényt ?

Az irányadó (14/2008. (V.27.) IRM rendelet) alapján a tanú jogosult, útiköltségre, valamint bizonyos esetekben ellátási költségekre, szállás költsége, a munkából kiesett időre költségtérítésre.

Mi számít útiköltségnek?

A tanú lakóhelyéről a kihallgatás helyére való utazással és visszautazással ténylegesen felmerült és igazolt költség. A tanú helyközi buszjárat igénybevétele esetén menettérti jegy árát, vasúti szolgáltatások esetén a másodosztályú menettérti jegy árát, helyi tömegközlekedési eszköz esetén a menetjegy árának megtérítését kérheti, ehhez a menetjegyet be kell mutatni a tárgyaláson. Amennyiben gépjárművet vesz igénybe a tanú külön jogszabályban meghatározottak szerint a gépjármű hengerűrtartalma alapján meghatározott átlagfogyasztásának, a NAV által közzétett hivatalos üzemanyagárnak és a tanú lakóhelye és a kihallgatás helye közötti legrövidebb oda-vissza útra megállapított km távolság szorzata szerint meghatározott összeget, valamint a parkolási díjat téríti meg a bíróság. Autópálya díjat a bíróság nem térít. Ha a tanú gépjármű igénybevételevel érkezik az útiköltségének megtérítéséhez, be kell mutatni a tárgyaláson a gépjármű forgalmi engedélyét, valamint lakcímkártyáját.

Légi jármű használata esetén megtéríti a bíróság az úti költségeim?

Amennyiben légi jármű igénybevételevel szándékozik a tárgyalásra utazni, azt megelőzően kérjük vegye fel a kapcsolatot az illetékes tanúgondozóval.

Mely esetekben kérhetek ellátási költséget?

A tanú részére ellátási költséget kell fizetni ha:

- szállásköltség megtérítésére jogosult vagy
- lakóhelyéről (tartózkodási helyéről) a kihallgatás helyére való utazás és visszautazás, valamint a kihallgatás együttes időtartama egy napon belül a 6 órát meghaladja.

Az egy napra eső ellátási költség a mindenkori nyugdíjminimum 3 százaléka.

Mely esetben kérhetem szállásköltségem megtérítését ?

Szállás költség megtérítését a tanú akkor kérheti, ha a kihallgatása olyan időpontban kezdődik, amikor a kihallgatás napján az odautazásra az éjszakai órákban (23 óra és 5 óra között) kerülne sor. Szállásköltségként a bíróság a számla szerinti összeget, de legfeljebb a mindenkori nyugdíjminimum egynegyedével megegyező összeget térít meg éjszakánként, szállásköltségként nem vehető figyelem a szálláshoz kapcsolódó egyéb szolgáltatás, ellátás. A felmerült szállásköltséget számla bemutatásával kell igazolni.

Mely esetekben jár költségtérítés a munkából kiesett időre?

A tanú abban az esetben igényelhet a kihallgatás miatt a munkából kiesett időre költségtérítést, ha ezen időre **távolléti díjra nem jogosult**. Költségtérítésként a munkából kiesett időre - ideértve az utazással eltöltött időt is - óránként a mindenkori nyugdíjminimum 1,5 százalékaival megegyező összegű költségtérítés illeti meg. A munkából kiesett időre járó költségtérítéshez a munkavégzésre irányuló jogviszonyról szóló okirat (például munkaszerződés) bemutatása szükséges; a tanúnak továbbá nyilatkoznia kell arról, hogy a munkából kiesett időre távolléti díjat nem kap.

Jár-e költségtérítés a kiskorú kísérőjének, vagy az állapotánál fogva önállóan megjelenni nem képes tanút kísérő személy részére?

Igen a fenti költségtérítésekre, a fent meghatározott esetekben a tanút kísérő egy személy is jogosult. Amennyiben a tanú önálló megjelenésre képtelen állapotát illetően kétség merül fel, a tanú ezen állapotáról a költségtérítés összegét megállapító bíróság kérelmére orvosi igazolást köteles bemutatni.

Mikor jelenthetem be a költségigényemet?

A tanú költségigényét a tárgyaláson tudja bejelenteni.

Nem szeretném, hogy személyes adataim nyilvánosságra kerüljenek, mit tehetek?

A tanú indítványozhatja, hogy nevét, születési nevét, születési helyét és idejét, anyja nevét, állampolgárságát, személyazonosító okmányának számát, lakcímét, értesítési címét, tényleges tartózkodási helyét, kézbesítési címét, illetve elektronikus elérhetőségét zártan kezelje a bíróság. A zártan kezelt személyes adatot csak az ügyben eljáró bíróság, ügyészség és nyomozó hatóság kezelheti, és azokat az érintett hozzájárulása nélkül csak

- az ügyben eljáró bíróság, ügyészség és nyomozó hatóság részére,
- az áldozatsegítő szolgálat részére az áldozatsegítéssel kapcsolatos feladatok ellátása, és a pártfogó felügyelői szolgálat részére a közvetítői eljárás lefolytatása céljából, az e feladatok ellátásához elengedhetetlenül szükséges mértékben lehet továbbítani.

Ha bíróság tanúként idézett, de önhibámból nem jelenek meg a tárgyaláson és távolmaradásom sem mentem ki, alkalmazható-e kényszerintézkedés velem szemben?

Ha a tanú az idézés ellenére nem jelenik meg, és ezt előzetesen, mihelyt az akadály a tudomására jut, haladéktalanul nem menti ki, vagy ha ez már nem lehetséges, az akadály megszűnése után nyomban, alapos okkal nem igazolja, elővezetése rendelhető el, rendbírsággal sújtható.

A rendbírság összege ötezer forinttól egymillió forintig terjedhet. A természetes személlyel szemben kiszabott rendbírságot meg nem fizetése esetén a bíróság elzárásra változtatja át.

Elővezetés fogyanatosításával felmerült költségek a kötelezettségét elmulasztó tanút terhelik.

Továbbá, ha a tanú az eljárási cselekménynél való közreműködést, illetve a vallomástételt a következményekre történt figyelmeztetés után jogosulatlanul megtagadja, rendbírsággal sújtható és az okozott bűnügyi költség megtérítésére kell kötelezni.

Meddig kell a tárgyaláson maradnom?

A tárgyalásra megidézett tanú, csak az eljáró bíró engedélyével távozhat a tárgyalásról. Az eljárási cselekmény várható időtartamát az idéző végzés tartalmazza.

Ha az idézett önhibájából olyan állapotban jelenik meg, hogy nem hallgatható ki, illetve az eljárási kötelezettségeit nem képes teljesíteni, továbbá az eljárási cselekményről engedély nélkül távozik, eljárási kötelezettségének teljesítése érdekében tanú rendbírsággal sújtható vagy elővezetése rendelhető el.

Milyen ruhában menjek a tárgyalásra?

Hivatalos helyen való megjelenésre alkalmas ruhában, semmiképpen sem szabadidő ruhában, strandpapucsban.

Rokonmat idézték a tárgyalásra aki időközben elhunyt, mit tehetek?

Ilyen esetben is mindenképpen szükséges a bíróság mihamarabbi értesítése, amennyiben rendelkezésre áll halotti anyakönyvi kivonat, annak másolatát is el kell juttatni a bíróság számára, ügyszámra való hivatkozással.

Írásban szeretnék kérelmet benyújtani a bírósághoz mit írjak bele, hogyan juttathatom el a bíróság részére?

A bíróság részre benyújtott írásbeli beadványon – amennyiben rendelkezésre áll – szükséges feltüntetni az idéző végzésen szereplő ügyszámot, valamint a vádlott nevét. A beadványban össze kell foglalni a bírósághoz intézett kérelmet, esetleg mellékelni kell a kérelmet alátámasztó okiratokat, azok másolatát. A kérelmet az eljáró bíróságnak kell címezni és postai úton, személyesen a lajstromirodán, vagy ügyfélfogadási időn kívül gyűjtőládába helyezéssel lehet a bíróság számára eljuttatni.

Ki minősül különleges bánásmódot igénylő személynek?

A természetes személy sértett és a tanú különleges bánásmódot igénylő személynek minősül, ha a személyes jellemzői vagy az eljárás tárgyát képező bűncselekmény jellege és körülményei alapján

- a megértésben, a megértetésben,
- az eljárásban jogai gyakorlásában vagy kötelezettségei teljesítésében, vagy
- a büntetőeljárásban való hatékony részvételében akadályozott.

A különleges bánásmódot megalapozó körülmény különösen

- az érintett személy életkora,
- az érintett személy szellemi, fizikai, egészségi állapota,
- az eljárás tárgyát képező cselekmény kirívóan erőszakos jellege, illetve
- az érintett személynek a büntetőeljárásban részt vevő más személyhez fűződő viszonya.

A bíróság, az érintett személlyel történő kapcsolatba kerüléstől kezdődően hivatalból, vagy az érintett indítványára vizsgálja, hogy különleges bánásmódot igénylő személynek minősül-e.

A bíróság különleges bánásmódot igénylő személy jogai gyakorlásának, kötelezettségei teljesítésének elősegítése és kímélete, illetve védelme érdekében a különleges bánásmódot megalapozó körülményeknek megfelelő, azokkal arányban álló intézkedést alkalmaz.

Külön döntés nélkül különleges bánásmódot igénylő személynek minősül

- a tizennyolcadik életévét be nem töltött személy,
- törvényben meghatározott fogyatékos személy, és az is, aki ilyennek minősülhet, valamint
- a nemi élet szabadsága és a nemi erkölcs elleni bűncselekmény sértettje.

Félek a vádlottól/ a tárgyaláson résztvevő egyéb személytől nem merek előttük beszélni mi tehetek?

A bíró a különleges bánásmódot igénylő tanú védelme érdekében indítványra, vagy hivatalból a tárgyalóteremből eltávolíttatja azt a vádlottat vagy a hallgatóság közül azt, akinek jelenléte a különleges bánásmódot igénylő tanút a kihallgatása során zavarná. A bíróság a tanú vallomásának lényegét később a vádlottal ismerteti.